ja F. Engels'i »Kommunistliku Manifesti« (II tr. Peterb., 1919) j. t. ja mitmed revolutsioonilised laulud (Marseljees, Internatsionaal j. t.). Ka on P. aa. jooksul avaldanud mitmed revolutsioonilist kirge osutavad, kuid kunstiliselt peale mõne erandi vähe pakkuvad luuletused, mis ilmunud Leningradis 1926. a. kogutuna luuletuskogusse »Kevadetuuled«.

Post. album; Edasi 1925, nr. 299; Oras 1924, nr. 2; Klassivõitlus 1925, nr. 71—72 j. m. *T.*

PÜTSEP, Eduard, sportlane, sünd. 22. X 1898 Võrumaal, kasvas Peterburis ja hakkas õige noorelt osa võtma spordiselts »Kalevi« tegevusest, esinedes jooksus ja maadluses ja osutades eriti viimasel alal märgatavat edu. Aa. jooksul omandas ta rea võite Venemaal ja Soomes. Eesti Vabadussõjast vabatahtlikuna osa võtnud, jätkas P. Eestis oma sportlikku tegevust ja tuli a. 1923 Göteborgi mängudel ja a. 1924 Pariisis olümpiavõistlusil võitjaks — ilmameistriks nn. kärbeskaalus. *H. T.*

PÕDDER, Ernst, riigikaitse tegelane, sünd. 29. I 1879 Tartus teenri pojana, omandas eelhariduse Tartu linnakoolis, astus a. 1897 vabatahtlikuna teenistusse Vene sõjaväkke, lõpetas a. 1900 Vilna sõjakooli alamleitnandina ja teenis siis ohvitserina vene väeosades. A. 1905 võttis ta osa Vene-Jaapani sõjast, kus sai haavata, ja oli peale seda teenistuses Siberis. Ilmasõtta läks ta, olles staabikapteni astmes, rooduülemana 52. Siberi kütirügemendi koosseisus ja võttis osa sõjategevusest sakslaste ja austerlaste vastu Riia all, Galiitsias j. m., saades 2 korda haavata ja 1 kord põrutada. Sõjaliste teenete tagajärjel tõusis P. järk-järgult 1917. a.-ks polkovnikuks (koloneliks). Juulis 1917 ilmus ta Eestisse ja määrati 1. eesti jalav.-polgu ülema abiks. Sügisel s. a. formeeris ta 2 kuud erilist Tallinna eesti polku, mis ümber nimetati 3. eesti jalav.-polguks, ja määrati dets. 1917 1. eesti jalav.-polgu ülemaks Haapsalusse. Sellel kohal olles suutis ta ka enamlise võimuvalitsuse aegadel polgus säilitada nõutavat distsipliini ja rahvuslikku meelsust. 1918. a., peale Eesti iseseisvuse väljakuulutamist ülendati ta kindralmajoriks. Aprillis s. a. oli ta sunnitud tegevast teenistusest lahkuma eesti rahvuslikkude väeosade laialisaatmise puhul saksa okupatsioonivõimude poolt. Okupatsiooni kestes oli ta Tallinna omakaitse operatiivseks juhatajaks ja korraldas suvel 1918 koos kindr. A. Larka'ga ja Joh. Pitka'ga (vt. neid) salaja Eesti kaitseliitu. Augustist septembrini s. a. viibis ta kahtlustatuna politilises tegevuses ja saksavaenlikkuses vangis ja algas okupatsiooni lõpul, nov. 1918, uuesti 1. jalav.-polgu formeerimist. Detsembri alul nimetas Ajutine Valitsus tema sisekaitse ülemaks õige suurte volitustega, mil kohal P. osutas suurt energiat sisemise julgeoleku kindlustamisel. Apr. 1919 määrati ta äsjaasutatud 3. diviisi ülemaks, kellena ta kaitsis lõunarinnet Vabadussõja kestusel, oli tegev landesväärі pealetungi likvideerimisel juunis 1919 ja võttis osa Narva kaitsmisest dets. s. a., mil tema diviis üle viidi Narva rindele. Aa. 1921—26 oli ta 2. diviisi ülemaks asukohaga Tartus ja nimetati a. 1926 sõjanõukogu liikmeks, mil kohal on tänini (1928). P. võttis isiklikult osa 1. XII 1924 asetleidnud riigipöörde-katse mahasurumisest ja oli juhtivalt tegev sellele järgnenud kaitseliidu taaskorraldamisest Lõuna-Eesti maakondades ja linnades. — Oma kiire ning terava otsustus- ja analüüsivõimega on P. osutanud riigile tähtsaid teeneid Vabadussõjas kui ka sellele järgnenud rahu ajal.

Sõjaministeeriumist j. m. saadud andmed. — Vrdl.: J. Soots, Eesti Vabadussõda 1918—20 (1925); »Sõdur« 1928, nr. 6—8 (N. Reek). *T.*

PÕDDER, Moritz Maximilian, kirjanik, sünd. 19. VI 1852 Rõika peeglivabrikus kooliõpetaja pojana, õppis aa. 1867—74 Tartu gümnaasiumis ja siis aa. 1874—78 Tartu ülikoolis, esiti usu-, hiljemini arstiteadust, kuulates aga ühtlasi ka loenguid kirjandusest ja keele- ning loodusteadusest. Kõige lisaks huvitas P.-a veel muusika ja joonistamine. Ilma ülikooli lõpetamata andus ta rahutule ajakirjaniku ja koduõpetaja kutsele, rännates tihti kohast teise, ning surigi õpetajana 2. X 1905 Tallinnas. — P. töötas rohkesti ajalehtedes, nii »E. Postimehes«, »Postimehes«, »Sakalas« ja »Laulu ja mängu lehes«. Sellega ühenduses oli tema tõlketoodang, millest osa ilmus ajalehtedes, osa eriraamatuina. Tema tõlkeist ja mugandustest olgu nimetatud: Ühe muna pärast (Tartu, 1878), Wilhelm Isbrand Bonteku imelikud juhtumised (Tartu, 1879), Jakob Heemskerki ja Wilhelm Barentsi reis Põhjamaale (Tartu, 1880), Kommissiooni kohus (Tartu, 1881), Kolumbus (Tartu, 1881), Vahva vägimehe Prantsial-Ventsiani elulugu (1884), Ingel (Tartu, 1887), Oma ameti ohver (Tartu 1887), Kangelased ja kerglased (Tartu, 1890), Vana koer (Tartu, 1890), Vigurimehed (Tartu, 1890), Inimesed ja juhtumised (Tartu, 1890), Kes tegi? (Tartu, 1891), Armastuse ohver, (Tallinna, 1894), Viieteistkümne aastane kapten (1894), Kahevõitlus (Tartu, 1895), Armastus polizei käsul (Tartu, 1897), Jooksikud (Tartu, 1897) jne. Nende kirjanduslikult vähekaaluvate tööde kõrval tuleb aga eriti mainida sellaste kapitaalsete teoste ümberpanekuid nagu L. Tolstoi »Sõda ja rahu« (1898) ning